

COVID-19

Kan Merkezlerinde Alınacak Önlemler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Güncellenme Tarihi: 22.04.2020

Pandemik COVID-19 nedeniyle kan merkezlerinde alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir.

Kan Bağışı

1. Bugüne kadar solunum virüsleri ve COVID-19'un kan ve kan ürünleri ile bulaştığı gösterilmemiş olmakla birlikte teorik bir risk söz konusudur. Kesin COVID-19 olgularının iyileşme döneminde, vireminin ve/veya vücut sıvılarında virüs olma ihtimali ile ilgili mevcut belirsizlik nedeniyle semptomların sonlanmasından itibaren en az 28 gün sonra bağış kabul edilmelidir.
2. Kan bağışçılarının son 28 günde semptomatik soğuk algınlığı öyküsü olmamalıdır.
3. Kan bağışçıları, bağış öncesinde COVID-19 hastasıyla temas ve hastalık belirtileri (ateş ve boğaz ağrısı, öksürük, solunum sıkıntısı gibi solunum yolu enfeksiyonları belirti ve bulguları) açısından sorgulanmalıdır.
4. Ateş, boğaz ağrısı, öksürük ve solunum sıkıntısı gibi solunum yolu enfeksiyonu belirti ve bulguları olan hastalardan bağış kabul edilmemelidir.
5. Kan bağışından 48 saat sonra solunum yolu enfeksiyonları belirti ve bulguları gösteren hastaların merkezi bilgilendirmesi istenmeli veya telefonla sorgulanmalıdır. Bu durumda bağışlanan kan ürünleri imha edilmelidir.
6. Donörün COVID-19 ile uyumlu bağış sonrası gelişen hastalıkları ve kanıtlanmış olgu ile temasını bildirmek için bir sistem oluşturulmalıdır. Hastalığın başlangıcının veya temasın 14-28 günleri arasında toplanan kan ve kan ürünleri bilinmelidir.
7. COVID-19 hastasıyla temas etmiş edenlerden, 28 gün süreyle (14 günlük maksimum kuluçka süresinin iki katı) hücre ve doku bağışı kabul edilmemelidir.
8. Bağışı ertelenen bağışçılara, 28 gün boyunca potansiyel bağışçılarla temas etmemesi konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

Kan Merkezinde Enfeksiyon Kontrolü

Sağlık Çalışanı

1. Çalışan sayısı mümkünse azaltılmalıdır.
2. Sağlık çalışanlarına COVID-19 belirtileri ve korunma yöntemleri hakkında periyodik eğitimler verilmeli ve verilen eğitimler kayıt altına alınmalıdır.

3. Eğitimler, Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yayımlanan rehber ve diğer materyaller ile uyumlu olmalıdır.
4. Solunum sistemi belirti ve bulgusu olan personel tıbbi maske takılarak COVID-19 açısından değerlendirilmek üzere COVID-19 rehberinde belirtildiği şekilde bir pandemi hastanesine gönderilmelidir.
5. Kan merkezlerinde çalışan personelde COVID-19 pozitifliği saptanması durumunda, diğer personelin yönetimi Teması Olan Sağlık Çalışanlarının Değerlendirilmesi algoritmasına göre ilgili bölüm tarafından planlanır. Hasta personel ile yakın temaslar saptanıp İl Sağlık Müdürlüğüne takip edilir. Merkez, hastalara hizmet vermeye devam eder.
6. Sağlık çalışanı ve donörler arasında en az 1 metre mesafe bulunması sağlanmalı, 1 m'den yakın mesafede yaklaşmak gerekirse tıbbi maske dışında sağlık çalışanı KKE (önlük, eldiven ve gözlük/yüz koruyucu) kullanılmalıdır. Kişisel koruyucu ekipmanlar giyilirken ve çıkartılırken kurallara uygun bir şekilde sırayla giymeye (önlük, maske, gözlük, yüz koruyucusu ve eldiven) ve çıkarmaya (eldiven, gözlük, yüz koruyucu, önlük, maske) dikkat edilmelidir. Özellikle maskenin odadan çıkınca, en son çıkartılması ve sonrasında el hijyeni uygulanması ihmal edilmemelidir.
7. Eldivenin doğru kullanımı çok önemlidir. Değiştirilmeyen eldivenler kontaminasyona yol açacağından hasta çevresine dokunmamaya ve el hijyenine özen gösterilmelidir. Eldiven giymeden önce ve çıkardıktan sonra el hijyeni sağlanmalıdır. El hijyeni en az 20 saniye süreyle su ve sabunla el yıkama ya da alkol içeren el antiseptiği ile el ovalama ile sağlanabilir.
8. Kullanılan eldiven, önlük, tıbbi maske ve tek kullanımlık yüz koruyucu tıbbi atık kutusuna atılmalıdır. Tek kullanımlık olmayan malzeme (gözlük ve yüz koruyucu) %70'lik alkol ile dezenfekte edilerek tekrar kullanılabilir. Çok kullanımlık tekstil önlükler yıkanıp tekrar kullanılabilir.
9. Kan merkezine gelen tüm donörler bekleme alanında her yöne aralarında en az 1 metre olacak şekilde yerleştirilmelidir.

Temizlik ve dezenfeksiyon

1. Her donörden sonra işlem yapılan alanda temizlik ve dezenfeksiyon yapılmalıdır.
2. Temizlik özellikle elle sık temas edilen yüzeylere yoğunlaşmalıdır. Su ve deterjanla temizlik sonrası hastane dezenfeksiyonunda tercih edilen bir dezenfektan kullanılarak yüzey dezenfeksiyonu sağlanabilir. 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılabilir. Klor bileşikleri yüzeylerde korozyon oluşturabilir Dayanıklı yüzeyler için kullanılması önerilen bir dezenfektandır. Hasta çıkartıları

ile kirlenmiş yüzeylerde 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılır. Bu amaçla %70 lik alkol kullanılabilir. Dezenfektanın temizlenen yüzeyde en az 1 dakika kalması sağlanır.